



Ilona Leimu

Kieli tarttuu leikiten

Varhennettu kielenopetus

Tässä pdf-tiedostossa on mukana kirjasta seuraavat näytteet:

- Sisällys
- Esipuhe
- Näytesivut

Tutustu kirjaan
verkkokaupassamme



SISÄLLYS

Alkusanat.....	9
----------------	---

OSA 1

Varhennetun kielenopetuksen pedagogiikka

Miten lapsi oppii kieltä?.....	15
Funktionaalinen kielenopetus.....	16
Kohdekielellä toimiminen ja kielikylpy pedagogiikka.....	19

Varhennettu vieraan kielen oppiminen.....	23
Varhennetun vieraan kielen opetussuunnitelma.....	25
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen (S1).....	27
Kielenopiskelutaidot (S2).....	29
Kehittyvä kielitaito (S3).....	30
Arviointi.....	34
Entä kolmannelta luokalta eteenpäin?.....	36

Opettaja ja opetusjärjestelyt.....	39
Kuka opettaa?.....	40
Millainen on hyvä varhennetun kielen opettaja?.....	40
Milloin ja miten varhennetun vieraan kielen opetus järjestetään?.....	44

Näin kieli tarttuu leikiten.....	47
Turvallinen oppimisilmapiiri.....	48
Virheisiin suhtautuminen.....	49
Kysymysten vaikeustasot ja onnistumisen tukeminen.....	52
Siedättyminen.....	55
Altistumalla oppiminen.....	56
Ei sanakokeita eikä kääntämistä.....	57

Matkimisen oppiminen ja toistot.....	59
Leikeissä ja peleissä toimiminen kohdekielellä.....	61
Käsinuket apuna – toistoa ja vuoropuhelua.....	62
Tuokioiden aloitusrutiinit.....	65
Vain vähän uutta kerralla.....	67
Opettajan runsaseleinen ja ilmeikäs tyyli.....	69
Kehonkieli osana vuorovaikutusta.....	71
Katsekontaktin voima.....	73
Havainnollistaminen esinein, kuvin ja piirroksin.....	75
Lorut ja laulut auttavat oppimaan.....	77
Toiminnallisuus.....	79
Toimi ja toista – kielellinen taukojumppa.....	81
Kuvitetut tarinat syventävät oppimista.....	83
Oppimiskokonaisuuksien rakentaminen.....	87
Kontekstuaalis-pedagoginen varhennetun kielenoppimisen oppimaisema.....	88
Oppimiskokonaisuus I like fruit vaiheittain jaoteltuna.....	94

OSA 2

Toimintaideoita teemoittain

Vinkkejä toimintaideoiden käyttöön.....	115
Varhentajan selviytymispakki.....	118
Kirjan lisämateriaalit.....	119
Kaikkiin teemoihin sopivia leikkejä.....	121
Luvut – Numbers.....	131
Värit – Colours.....	139
Ruoka ja herkut – Food and delicacies.....	147
Kehonosat – Body parts.....	157
Talvi ja hassut lumiukot – Winter and silly snowmen (miniteema).....	165
Perhe – Family.....	169
Harrastukset – Hobbies.....	175

Eläimet – Animals.....	181
Lemmikit – Pets.....	185
Maatilan eläimet – Farm animals.....	189
Villieläimet – Wild animals.....	191
Avaruus – Space (miniteema).....	197
Liikenne – Traffic (2. luokka).....	201
Koulu – School.....	207
Viikonpäivät ja sää – Weekdays and weather (miniteema).....	211
Juhlat ympäri vuoden.....	215
Syntymäpäivät – Birthdays (miniteema).....	216
Halloween (miniteema).....	218
Joulu – Christmas (miniteema).....	221
Ystävänpäivä – Valentine’s Day (miniteema).....	224
Pääsiäinen – Easter (miniteema).....	225
Ääntäminen.....	229
Äidinkielen äännekartan vaikutus uuden kielen oppimiseen.....	230
Ääntämistreeniä englanniksi.....	232
Th /θ/ ja /ð/ – kieli hampaiden välissä!.....	233
K, p ja t – aspiraatio.....	236
Soinnilliset ja soinnittomat konsonantit.....	237
S ja sen suhisevat sukulaiset.....	238
F, v, w – soinnillinen v värähtelee englanniksi.....	238
Vokaalit.....	240
Äänneleikkejä lyhyillä vokaaleilla – Sound games with short vowels.....	241
Äänneleikkejä konsonanteilla.....	244
Loppusanat.....	245
Lähteet.....	251
Liitteet.....	253

ALKUSANAT

Lapset rakastavat leikkiä, laulua ja liikkumista. Kun he saavat oppia leikkimällä, vieras kielikin tarttuu kuin leikiten. Niin sanasto, kielen rakenteiden ymmärrys kuin ääntämisen taidotkin karttavat huomaamatta leikkimielisen yhdessä toimimisen ohessa. Tämä kirja kutsuu iloiseen ja innostavaan varhennetun vieraan kielen opettamisen maailmaan!

Varhentajien joukko laajenee jatkuvasti, ja yhä useampi opettaja saa kokea pienen ihmeen, kun kieli tarttuu leikiten. Vuoden 2020 alusta lähtien vieraan kielen opettaminen on aloitettu jo ensimmäisellä luokalla, kaksi vuotta varhaisemmin kuin aiemmin. Pelkkä varhainen aloittamisikä ei kuitenkaan takaa sitä, että kielenoppiminen paranee, laajentuu ja syventyy. On ratkaisevaa, millä tavalla kieltä opetetaan ja miten pienten oppilaiden oppiminen mahdollistetaan. Vieraan kielen pedagogiikkaa on muokattava soveltuvaksi pienille oppilaille. Tämän kirjan tarkoitus on auttaa kaikkia varhennetun vieraan kielen opettajia löytämään työhönsä uusia käytännön ideoita ja toimintamalleja sekä vahvistamaan ymmärrystään siitä, miten lapsi oppii kieltä. Kirjassa esiteltävä varhentamisen pedagoginen toimintamalli on syntynyt reilun kahden vuosikymmenen aikana oppilaiden kanssa toimiessani. Kirjassa yhdistyvät kokemukseen pohjautuvat käytännön ideat sekä kielenoppimisen teoreettiset ja tutkimukselliset näkökulmat, joita lähestytään varhennetun vieraan kielen oppimisen kannalta. Kirjan yli 120 toimintaideasta varmasti löytyy ryhmälle kuin ryhmälle mieluisia tapoja oppia kieltä yhdessä.

Varhennettu vieraan kielen opettaminen ja oppiminen kohdekielellä toimien on merkittävä visio. Kieli tarttuu leikiten -kirjan esittämä toimintamalli mahdollistaa tämän vision toteutumisen. Oma näkökulmani vieraan kielen opettamiseen nousee vahvasti kielikylpy pedagogin taustasta. Olen toiminut vuosituhannen vaihteesta saakka laajamittaisen kaksikielisen opetuksen parissa suomenkielisten oppilaiden englanninkielisen luokanopettajan työssä Kokkolassa. Koulussamme opiskellaan ruotsiksi, englanniksi

Kieli tarttuu leikiten

ja suomeksi. Omassa luokassani opetan ykköseltä lähtien kaiken englanniksi oppilaille, joille se on A1-kieli. Koska roolini on olla luokan englanninkielinen opettaja, käytän oppilaiden kanssa aina ja kaikissa tilanteissa englannin kieltä.

Opettajuuteni alusta lähtien olen opettanut koulussamme englantia myös suomenkielisten luokkien oppilaille ensimmäiseltä luokalta lähtien oppitunnin verran kerran viikossa. Toisin sanoen olen jo pitkään toteuttanut varhennettua vieraan kielen opettamista, vaikkei sitä sillä nimellä aiemmin kutsuttukaan. Olen omakohtaisesti saanut kokea, miten kohdekielellä toimien on todella mahdollista oppia ja opettaa vierasta kieltä ja kuinka motivoivaa se on oppilaille. Vieraan kielen opettaminen onnistuu ilman kääntämistä. Siksi on ollut täysin luonnollista pitää kielikylpypedagogiikan periaatteet opettamisen lähtökohtana myös varhentajana.

Kieli tarttuu leikiten -kirja tarjoaa monipuolista pohdintaa ja vastauksia siihen, miten rakentuu onnistunut ja tavoitteiden suuntaisesti oppilaiden kielitaitoa kehittävä varhennettu kielenopetus. Minkälaiset pedagogiset ja teoreettiset näkökulmat antavat suuntaa varhentajalle oman työn suunnitteluun ja toteuttamiseen? Miten 6–9-vuotias lapsi oppii vierasta kieltä? Millä keinoilla innostetaan ja rohkaistaan oppilaita elinikäisen kielenoppimisen polun alkuun? Kirjan pedagoginen pohja antaa opettajalle valmiudet rakentaa itse monipuolisia oppimiskokonaisuuksia oppilaiden kiinnostuksen kohteiden mukaan. Kielen opettaminen ilman oppikirjoja voi olla uutta monelle opettajalle. Tämän kirjan tarkoitus onkin tarjota käytännön toimintamalleja ja ideoita toiminnalliseen kielenoppimiseen pikku oppilaiden kanssa leikkien. Käytännön esimerkit, leikit, lauluvinkit ja toimintaideat nousevat varhennetusta englannin kielen opetuksesta, mutta ne ovat sovellettavissa eri kielille.

***Kieli tarttuu leikiten* -kirjan pedagogisessa toimintamallissa keskeisiä ovat seuraavat periaatteet:**

- kielenoppimisen ilo ja innostus
- oppilaan itseluottamuksen ja kielitietoisuuden vahvistaminen
- kannustava ja turvallinen ilmapiiri
- kommunikatiivisuus laulaen, lorutellen sekä yhdessä toistaen ja toimien
- toiminnallisuus ja vuorovaikutus luonnollisissa kielellisissä oppimistilanteissa leikkien ja pelien yhteydessä
- kohdekielellä toimiminen
- ilmeet, eleet, esittäminen ja kuvat oppilaiden ymmärryksen tukena.

Alkusanat

Varhentamisessa tarvitaan lasta innostavia, oppimiseen motivoivia ja osallistumiseen rohkaisevia toimintatapoja. Näin lapsi pääsee tutustumaan vieraaseen kieleen kuunnellen, ymmärtäen sekä puhuen. Perinteinen kielenoppimisen kuvio saa nyt varhentamisessa muuttaa muotoansa! Varhentaminen tapahtuu leikiten – myös opettajan näkökulmasta – kun opettajalla on ymmärrys siitä, miten kieltä opitaan, mistä kielitaito rakentuu ja mitkä ovat oppimisen tavoitteet. Jos tämä tuntuu vielä isolta askeleelta, niin ei huolta! *Kieli tarttuu leikiten* avaa asian käytännönläheisesti ja tekee homman helpoksi. Toivon, että tämä kirja rohkaisee sinua eteenpäin ja innostaa kehittämään ja kokeilemaan – olitpa itse varhentaja, kielen opettaja tai muuten vain kielenoppimisesta kiinnostunut. Opetä kieltä leikiten omannäköisellä tavallasi!

Kokkolassa 1.9.2021

Ilona Leimu



OSA 1
VARHENNETUN
KIELENOPETUKSEN
PEDAGOGIIKKA

MITEN LAPSI OPPII KIELTÄ?

– Millä tavalla pieni lapsi oppii vierasta kieltä?

Miten teoreettiset näkökulmat vaikuttavat työmme taustalla?

Mitä merkitsee funktionaalinen kielenopetus?

Entä kielikylpy pedagogiikan mukainen kohdekielellä toimimisen periaate? –

Pohditaan aluksi syvällä opettajuudessamme vaikuttavia käsityksiä oppimisesta ja opettamisesta. Oma kehittyminen opettajana ei ole mahdollista, ellemmme ymmärrä, mikä meitä ohjaa työssä. Jos jäämme vain suunnittelemaan ja toteuttamaan työtämme monien innostavien käytännön ideoiden viemänä, lasten oppiminenkin jää puolittiehen. Varhennetulle vieraan kielen oppimiselle asetettuja tavoitteita on vaikea saavuttaa, jos opettajina pompimme hyvästä ideasta toiseen. Kun taas opettajaa ohjaavat suuret linjat hahmottuvat, silloin kaikenlaiset kivat toimintaideat, joita tämäkin kirja tarjoaa, asettuvat osaksi suurempaa kokonaisuutta.

Varhennetun kielenopetuksen onnistuneen toteuttamisen tueksi on luotu malli, jonka turvin opettaja onnistuu rakentamaan vahvan kasvualueen oppilaiden kielitaidolle. Kontekstuaalis-pedagoginen varhennetun kielenoppimisen oppimaisema (Meriläinen & Piispanen 2019a) on käytännön työn suunnittelun tukena. Se näyttää myös suuntaa pedagogiselle muutokselle, jota varhennetun eli vieraan kielen opettaminen pienille oppilaille

vaatii opettajilta. (Ks. lisää kontekstuaalis-pedagogisesta varhennetun kielenoppimisen oppimaisemasta s. 88). Myös mallin soveltaminen käytännössä opetuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen esitellään yhden oppimiskokonaisuuden ”I like fruit” yksityiskohtaisen suunnitelman muodossa. Kontekstuaalis-pedagogisen varhennetun kielenoppimisen oppimaisema -mallin taustalla on vieraan kielen oppimisen teoreettinen viitekehys sekä funktionaalinen kielikäsitys, jossa kieli nähdään vuorovaikutuksen ja oppimisen välineenä.

Funktionaalinen kielenopetus

Funktionaalisisessa kielenopetuksessa korostetaan suullista kielitaitoa ja kielen käyttöä aidoissa eli autenttisissa tilanteissa. Opetuksessa ei keskitytä kielioppisääntöihin tai muotojen tarkasteluun. Funktionaalinen kielikäsitys on koko Perusopetuksen opetus-suunnitelman perusteiden (OPS 2014) kielikasvatuksen ja siten myös varhennetun opetuksuunnitelman (VOPS 2019) taustalla vaikuttava kielikäsitys. Se luo kehyksen jokaisen opettajan toiminnalle kielestä riippumatta – myös äidinkielen opetukselle. (Ks. oppimiskäsityksestä OPS 2014, 17 ja kielikasvatuksesta OPS 2014, 196.)

Funktionaalinen kielikäsitys on nykyajan tulokulma kielenopetukseen. On hyvä tiedostaa, että siinä on suuri ero aiemmin vallalla olleeseen näkemykseen siitä, miten kieltä opitaan ja opetetaan. Monella meistä opettajista sekä useimmilla oppilaiden vanhemmillakin on kokemusta kielenoppimisesta aivan toisella tavalla! Kun nyt varhentaminen on totta, muutosaskelia on välttämättömän tärkeää ottaa myös kielenopetuksen toimintamallien kehittämisessä funktionaalisen kielikäsitksen mukaisiksi.

Funktionaalisisessa kielenopetuksessa

- kieli nähdään viestinnän välineenä ja sosiaalisen toiminnan tuloksena
 - korostetaan kielen käyttöä
 - keskitytään kielen käytössä tyypillisiin rakenteisiin
 - virheitä pidetään luonnollisena osana oppimisprosessia
 - oppijan oma aktiivisuus on tärkeää
 - opetuksessa on tasapaino muodon, merkityksen ja käytön välillä
 - korostetaan suullista kielitaitoa
- (OPS 2014; Aalto, Mustonen & Tukia 2009).

Miten lapsi oppii kieltä?

Funktionaalinen, osallistava pedagogiikka lähestyy kieltä makrotasolta autenttisista tilanteista käsin eikä lähtien kielen mikrotason elementeistä. Opetuksessa siirrytään holistisista tulkinnan taidoista ja reseptiivisistä ymmärtämisen taidoista kohti produktiivista oman tuottamisen taitoa. Ensin toimitaan jäljittelemällä ja yhdessä, sitten omaehtoisemmin osallistuen. Kielioppi toimii funktionaalisesta näkökulmasta vuorovaikutuksen jäsentämisen tukena, ei sinänsä oppimisen kohteena. Mustonen ja Honko (2018, 136) muistuttavatkin, että opetuksessa on tarkoin mietittävä, mitkä kielioppikäsitteet ovat missäkin vaiheessa oppijalle merkityksellisiä: mitkä auttavat jäsentämään ja tunnistamaan ilmiöitä ja mitkä taas vain kuormittavat lisää? Kielioppiasioihin perehtyminen ikään kuin irrallisina asioina voi hyödyttää kielenoppijaa kovastikin, mutta sen aika on myöhemmässä kielen opiskelussa pikkuhiljaa kolmannelta luokalta alkaen.

Varhennetussa kielenopetuksessa ei koko käsitettä kielioppi tarvitse lainkaan pitää esillä oppilaiden kanssa. Kielen rakenteisiin tutustutaan toimimalla ja käyttämällä kieltä mahdollisimman autenttisissa oppimistilanteissa. Opettajan on kuitenkin itse hyvä olla tietoinen siitä, minkälaisia kielen rakenteita on milloinkin käytössä. Silloin hetkeen hoksa-a tarttua ja voi hyödyntää sen tarjoamat mahdollisuudet. Kielioppiasiat uppoavat kielelliseen toimintaan vuorovaikutuksessa. Juuri tämä on funktionaalisuutta.

Käytännössä: *Opettajan ei tarvitse selittää oppilaille erikseen, että englanniksi muodostetaan sanasta monikko lisäämällä sanan loppuun -s. Riittää, kun altistaa oppilaat tälle ilmiölle autenttisessa toiminnassa. Kun varhennetun kielen tunnilla harjoitellaan laskemaan lukumääriä kuvista osoittamalla tai käytännön esineiden avulla, oppilaat oppivat luonnostaan lausumaan monikolliset sanat lisäten s:n perään. Opettaja voi tuoda myös omalla puheen painotuksella esille, että välillä kyseessä on monta ja välillä vain yksi.*

Kielen käyttäminen ei jää irralliseksi osaksi tai harjoittelemisen kohteeksi, vaan se on oppimisen väline kaikessa tekemisessä. Todellinen tarve kielelle nousee lauluista, leikeistä, peleistä ja tarinatuokioista, joissa oppilas on aina aktiivinen osallistuja. Tarve motivoi oppimaan. Kielellä on funktio.

Pienten oppilaiden kielenoppimisen tulee olla kommunikointiin tähtäävää, kokonaisvaltaista ja moniaistillista, ja oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet on hyvä huomioida teemoja valitessa. Toiminnan tulisi rakentua sen ympärille, mitä oppilaat näkevät, kuulevat ja kokevat oikeassa ympäristössään, ja sen tulisi tarjota sopivasti haasteita. Olennaista kielen tuntien suunnittelussa on se, että opetus keskittyy oppilaan kannalta oppimisen arvoisiin sisältöihin. Opettajan rooli on merkittävä. Miten opettaja luo

Kieli tarttuu leikiten

turvallisen oppimisympäristön, jossa uuden kielen oppiminen on monipuolista ja merkityksellistä ja jossa oppilaat rohkaistuvat kommunikoimaan? (Ks. lisää s. 48.) Kielenoppiminen on sosiaalista toimintaa, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Opettajien tehtävä on luoda interaktiivisia ja kommunikatiivisia oppimistilanteita sekä tukea keskustelevaa opetusta, jossa oppilaille on runsaasti mahdollisuuksia tehdä onnistuneita arvauksia hyödyntäen aiemmin opittua. (Keaveney & Lundberg 2014, 15.)

Mielekäs oppiminen pohjautuu omiin kokemuksiin ja rakentuu aiemmin opitun varaan. Toteutamme opetusta lapsilähtöisesti, jolloin oppilas motivoituu ja innostuu osallistumaan oppimiseen. Kun vain suinkin on mahdollista, kannattaa myös varhennetuissa kielenopetuksessa hyödyntää oppilaiden ideoita, ajatuksia ja kokemuksia. Voimme arjen tilanteissa hyvin luonnollisella tavalla tarttua johonkin oppilaiden omassa elämysmaailmassa ja luokassa meneillään olevaan asiaan ja tarkastella sitä vieraan kielen näkökulmasta.

Käytännössä: *Joku oppilaista haluaa esitellä uuden reppunsa. Tartutaan ideaan ja lähdetään oppilaiden kanssa yhdessä tutkimaan reppua. "Oh, you have a new school bag! What colours can you see? How many pockets are there? Are there any zippers?" Yhdessä jutellen vuorovaikutuksessa opitaan uutta ja kerrataan paljon aiemmin opittua. Reppuun liittyviä havaintoja nimetään ja yhdessä toistetaan sanoja tai fraaseja. Muutkin oppilaat innostuvat esittelemään omia reppujansa. Seuraavaksi syntyy hauska pieni Arvaa mikä? -leikkiutuokio. Muutama reppu kerrallaan tuodaan luokan eteen pöydälle esille, ja opettaja tai joku oppilas vuorollaan kuvailee niistä yhtä. Oppilaat saavat tulla osoittamaan, mitä repuista heidän mielestään kuvailtiin.*

Oppilaiden omista lähtökohdista lähtevä ja heidän aiempiin kokemuksiinsa pohjautuva toiminta motivoi ja osallistaa oppilaita. He saavat kokemuksen siitä, että he voivat vaikuttaa omaan oppimiseensa ja tuokioihin ja että heidän ideansa ovat arvokkaita. Opettaja on kuitenkin pedagogisena asiantuntijana ohjaimissa. Opettaja on vastuussa siitä, että valitut työtavat mahdollistavat taitojen kehittymisen tavoitteiden suunnassa. Esimerkin mukainen lasten ideoihin tarttuva toiminta edellyttää luonnollisesti taitavaa opetussuunnitelman tuntemusta, sillä tavoitteet ohjaavat aina toimintaa ja sen suunnittelua (ks. tavoitteista lisää s. 23 eteenpäin).

Kolmas tuokio

Tavoitteena on ottaa käyttöön hedelmäsanaa kuullun ymmärtämisen lisäksi myös puheessa ja hyödyntää sitä leikeissä ja toiminnassa. Sovelletaan aiemmin opittua uusissa kielenkäyttötilanteissa, kuten kuvakirjan tarinassa ja toukkaleikeissä.

Oppimisprosessin III vaihe

Kieli osana konteksteja (output)

Aloitusrutiinit: laulut ja käsinuket

Aloitetaan taas tutuilla tervehdyksillä ja aloituslauluilla. Lauletaan edellisillä kerroilla jo tutuksi tullut laulu I Like to Eat. Voidaan kuunnella YouTubesta myös kyseisestä laulusta erilainen versio, jossa hassutellaan vokaaleja vaihtamalla (The Wiggles).

Tarina: The Very Hungry Caterpillar

Opettaja kertoo omin sanoin tai lukee tarinan eläytyvästi ja ilmeikkäästi samalla kuvia osoittaen. Tässä monille tutussa, suomeksi Pikku-Toukka Paksulainen -nimellä tunnetussa tarinassa nälkäinen toukka syö erilaisia hedelmiä eri päivinä ja lopuksi siitä tulee perhonen.

Salainen hedelmä – Guess my secret fruit!

Esillä on joko kaikki tai vain osa isoista hedelmäkuvakorteista. Valitsemalla vähemmän ja erivärisiä hedelmiä voidaan tehdä tehtävästä helppo. Jos valitaan joukkoon pari samanväristä, leikin kuullun ymmärtäminen muuttuu haastavammaksi. Hedelmien esittelyn yhteydessä kerrataan samalla ääneen toistaen hedelmien nimet. Kiinnitetään huomiota myös hyvään ääntämiseen ja harjoitellaan vaikeita sanoja tai äänneitä. Sanat ovat nyt jo tuttuja, joten on oikea aika harjoitella myös suun motorisia taitoja ja treenata ääntämistä entistä sujuvammaksi.

Opettaja päättää, mitä salaista hedelmää ajattelee, ja kuvailee sitä eri tavoin. Opettaja sanoo esimerkiksi: "I have a secret fruit. Guess which one I'm thinking of. It is yellow, and it tastes very sweet. It has a long and curved shape. I like to eat it after school as my snack. It can sometimes get a bit brown, too, if it's a long time on my table. And sometimes it can be green, too. But no, this one is nice and yellow. Yummy." Tähän tyyliin opettaja voi ikään kuin jutustellen kertoilla kuvailevasti salaisesta hedelmästä.

Oppilaat viittaavat, ja siitä opettaja näkee, kuinka moni arvelee jo tietävänsä, mistä hedelmästä opettaja kertoo vihjeitä. Opettaja tarjoaa lisää vinkkejä ja toistaa tarvittaessa kaikki. Tavoitteena on, että kaikki oppilaat ovat onnistuneet kuullun perusteella tekemään valintansa hedelmästä. Voidaan vastata kaikki yhteen ääneen tai voidaan pyytää jotakin oppilasta yksin sanomaan arvauksensa. Jos joku arvaa väärin, voi opettaja sanoa esimerkiksi: "Yes, a lemon is yellow, too. But my secret fruit is not a lemon. No. It's a very sweet, yellow fruit. It is long, not round like a ball." Virheitä ei tavallaan olekaan, koska jokainen vastattu hedelmä on samalla lisävihje ja yhdessä löydetään oikea hedelmä pääättelemällä ja kommunikoimalla.

Hedelmätoukkaleikki – Where's the fruit bug?

Ennakkovalmistelut: Valmista hedelmätoukkaleikkiä varten pelinappulat. Tarvitset kolme vessapaperirullaa, jotka leikataan puoliksi noin viiden senttimetrin korkuiseksi lieriöiksi. Ota kirjan lisämateriaaleista (liite 3) kopio paksulle paperille. Leikkaa irti hedelmäkuviot ja taita läpät. Kiinnitä hedelmäkuvioidut kannet lieriöiden päälle teippaamalla tai liimaamalla. Valmista yhteensä kuusi hedelmätörppöä, joiden alaosa jää avoimeksi. Tee muoviluvahasta tai sinitarrasta pikkuinen, noin senttimetrin mittainen toukka, jonka pelaajat piilottavat vuorollaan yhden hedelmätörpön alle. Jos opetusryhmä on iso ja käytettävissä on opettajan lisäksi myös ohjaaja, voi olla hyvä idea jakaa luokka kahteen eri pelaajaryhmään. Tällöin valmistetaan kaksi hedelmätörppösettiä.

Pelin aloitus: Istutaan piirissä. Keskellä on kuusi hedelmätörppöä ja pikkuinen toukka. Opettaja esittelee pikku toukan kädellensä esimerkiksi näin: "Look, here's a little green fruit bug! He goes hiding in a fruit. Let's look what kind of fruit we have here!" Katsotaan hedelmätörppöjen kuvia. Oppilaat voivat vuorollaan kertoa, mitä hedelmiä he tunnistavat. Opettaja pyytää kaikkia aina toistamaan perässä, kun hedelmä on sanottu. Omenia on kolme eriväristä, joten oppilaiden on mainittava hedelmänimen lisäksi myös väri, kun hedelmiä tutkitaan yhdessä. Osoitetaan ja sanotaan: "Green apple – red apple – yellow apple." Kun kaikki ovat saaneet varmuutta aiempien viikkojen aikana tutuksi tulleiden hedelmien nimeämisessä, voidaan peli aloittaa.